

Directora: Lúdia Balust Claverol (Cap d'Estudis i professora de Conservació i Restauració de Pintura)

Direcció Editorial: Verónica Ramírez Calise (Coordinadora Lingüística i professora d'Història de l'Art).

Consell de Redacció: M. Àngels Balliu Badia (Coordinadora Pedagògica i professora de Conservació i Restauració de Document Gràfic), Miquel Mirambell Abancó (Director de l'ESCRBCC i professor d'Història de l'Art), Alba Benedicto Ruiz (alumna de 3r curs de l'especialitat de Conservació i Restauració d'Escultura) i Laura Gausa Rom (alumna de 1r curs comú de Conservació i Restauració).

Abstracts: Sandra Espiau Cuadros (alumna de 4t curs de l'especialitat de Conservació i Restauració d'Escultura).

Disseny gràfic i maquetació: Mauricio O'Brien / Federación de ideas*

Impressió: Novoprint

Disseny Web: Invasionweb

Col·laboradors Web: Florencia Florido (alumna de 3r curs de l'especialitat de Conservació i Restauració d'Arqueologia) i Patricia Ibañez Latorre (alumna de 2n curs comú de Conservació i Restauració).

Publicació Anual

Edició: ACARC (Associació Cultural en l'Àmbit de la Restauració i Conservació) de l'ESCRBCC. C/ Aiguablava, 109-113. 08033- BARCELONA

Administrador: Joaquim Camps Giralt

Director de l'ESCRBCC: Miquel Mirambell Abancó

Dipòsit legal: B-16094-2002

ISSN: 1579-3613

Portada/Contraportada: Detall del rostre de santa Eulàlia (Fotografia: Pep Parer) / Procés d'eliminació dels vernissos envellits (Fotografia: Esther Martínez).

Unicum és una publicació anual sense ànim de lucre que tracta temes relacionats amb la conservació i restauració dels béns culturals, el patrimoni i les disciplines afins; es realitza amb les aportacions de professionals del món de la Conservació-Restauració i del patrimoni, de professors, d'alumnes i d'ex-alumnes de l'ESCRBCC.

Unicum és una revista oberta a totes les opinions, però no es fa responsable dels continguts signats pels respectius autors, que en seran els únics responsables, així com també dels permisos de reproducció dels materials de tercers que continguin.

La revista *Unicum* publicarà articles que siguin originals i inèdits. La presentació d'originals implica la cessió del dret de publicar-los tant en la versió impresa com en l'electrònica. La direcció es reserva el dret d'editar totalment o parcialment qualsevol material enviat.

Avaluadors externs: Abans de l'acceptació definitiva per part del Consell de Redacció, els originals seran sotmesos a revisió per part d'experts (peer review), que n'elaboraran un informe.

Si desitgeu col·laborar amb nosaltres, seguieu les normes de publicació que figuren al final de la revista.

O poseu-vos en contacte amb l'ESCRBCC.

c/ Aiguablava, 109-113

08033- Barcelona

Tf: 93 354 69 92

Fax: 93 276 28 27

www.xtec.cat/escrbcc

escrbcc@xtec.cat

<http://unicum.cat>

Amb la certificació pel nivell de qualitat:

Editorial

Si ens mirem la professió de la Conservació i Restauració de Béns Culturals amb una mica de perspectiva veiem, sense massa dificultat, la important i ràpida evolució que ha experimentat en poc més d'un quart de segle. Una evolució que ens obliga a tots a posar-nos al dia constantment en relació a nous processos, materials, mètodes i conceptes, i alhora ens empeny a ser més crítics i curosos en les nostres intervencions.

L'accés a la informació ha estat un punt decisiu perquè això sigui possible, però també cal reconèixer la important tasca realitzada pels restauradors que han estat testimonis i partícips en el desenvolupament d'aquest procés, conscients que la tasca del conservador-restaurador és quelcom més que reparar un defecte en una obra d'art.

Per això, en aquesta edició d'*Unicum*, dediquem el primer article a fer un recordatori de la important i valuosa tasca realitzada pel desaparegut Josep Maria Xarrié i Rovira en l'evolució de la nostra professió a Catalunya, ja que a més d'iniciar i dirigir durant més de 27 anys el que ara és el Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya, va introduir l'ensenyament de la conservació i restauració com a disciplina a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona, cosa que va afavorir l'aprenentatge de la professió d'una manera reglada i d'acord amb els nous sistemes que s'estaven implantant a tot Europa, amb una mirada oberta cap al futur.

Però, tot i que mirem cap al futur, no podem deixar de banda el nostre passat, del qual en som hereus i que volem entendre millor i, com a conservadors-restauradors, rescatar de l'oblit amb la màxima cura possible.

Precisament, aquest és un any especial per recordar la nostra història perquè es commemora el tricentenari dels fets de 1714. Nosaltres ens hem volgut sumar modestament a aquesta commemoració tot presentant dues importants intervencions de conservació i restauració relacionades amb aquest esdeveniment. Per una banda el tractament de conservació i restauració de la bandera de

santa Eulàlia, un símbol emblemàtic de la ciutat de Barcelona, que pertany al Museu d'Història de la Ciutat, i que ha estat objecte d'una intervenció exemple d'interdisciplinarietat. Així mateix, presentem un article en què s'explica la restauració de les troballes arqueològiques del barri de la Ribera, destruït després de la Guerra de Successió, que són un testimoni dels costums i la manera de viure dels ciutadans de Barcelona en el moment de la caiguda de la ciutat l'any 1714, i que actualment podem visitar i gaudir, juntament també amb la bandera de santa Eulàlia, a l'exposició del Born Centre Cultural de Barcelona.

Però, com sempre, volem continuar fidels a l'aposta d'oferir diversitat en els continguts, per tal que es pugui abastar el màxim de disciplines possibles, i per això presentem altres articles relacionats amb l'especialitat d'arqueologia, d'escultura, de document gràfic, de conservació preventiva, d'innovació i tecnologia, i fins i tot un article que reflexiona sobre les avinences i desavinences sobre el disseny de producte i la restauració del moble, dues disciplines diferents però complementàries, que acosten el món del disseny i la restauració.

Agraïm sincerament la col·laboració dels professionals i especialistes que participen en la redacció d'un article, perquè som conscients de l'esforç que això comporta i el valor afegit que dona a la nostra publicació. I podem dir amb satisfacció, que entre aquests, hi podem comptar molts exalumnes, que amb la seva tasca demostren el nivell de compromís i professionalitat que han assolit, malgrat les moltes dificultats que han d'anar superant.

Desitgem que el seu testimoni serveixi de guia per als alumnes de la primera promoció de la nova titulació de quatre anys de durada i que es graduaran al final del curs 2013-2014 a l'ESCRBCC. A ells, i a tots els professors que ho han fet possible, dediquem aquesta publicació com a prova que la constància, l'esforç i el treball en equip sempre són sinònim d'èxit.

Lídia Balust Claverol
Directora d'*Unicum*